

การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2550 เรื่อง การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ (เรื่อง การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร) ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ตรงตามเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยไม่กระทบต่อฐานะทางการเงินของ ธ.ก.ส. และมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน รวมถึงป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นกับธ.ก.ส. โดยให้ถือใช้ข้อความตามที่ปรับปรุงแล้ว แทนข้อความเดิมตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลัง (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เช่น (๑) ควรสื่อสารและทำความเข้าใจกับลูกหนี้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินคดีที่เปลี่ยนแปลงไป และ (๒) ควรกำหนดแผนบริหารจัดการหรือมาตรการจัดการหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับดอกเบี้ยปรับหรือผลกระทบในด้านอื่น ๆ ที่เป็นภาระแก่เกษตรกรเกินสมควร ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมทั้งให้กระทรวงการคลังร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยกับลูกหนี้เกษตรกรที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs) ซึ่งยังไม่ได้ถูกดำเนินคดีให้มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของลูกหนี้แต่ละรายเพื่อให้เกษตรกรกลุ่มนี้ยังคงมีศักยภาพในการชำระหนี้ได้ต่อไปโดยไม่ถูกดำเนินคดีด้วย

ด่วนที่สุด

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๕/๔๓๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๑๐๐๘/๑๘๔๐ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การแก้ไข
ปัญหานี้สินของเกษตรกร ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด
ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณา
ของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๗ ลงมติเห็นชอบตามที่
กระทรวงการคลังเสนอ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลัง (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน
สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ
ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมทั้งให้กระทรวงการคลังร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตร
และสหกรณ์การเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยกับลูกหนี้เกษตรกร
ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non - Performing Loans : NPLs) ซึ่งยังไม่ได้ถูกดำเนินคดีให้มีการปรับ
โครงสร้างหนี้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของลูกหนี้แต่ละรายเพื่อให้เกษตรกรกลุ่มนี้ยังคงมีศักยภาพในการ
ชำระหนี้ได้ต่อไปโดยไม่ถูกดำเนินคดีด้วย

จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

รัชชัย จันทน์ไพศาลสิน

(นายรัชชัย จันทน์ไพศาลสิน)

ที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๕๒ (ติดินันท์), ๑๕๒๒ (ทรัพย์สิน)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาน้ำสิ้นของเกษตรกร

๑. สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๒๒๐/๓๖๐๒
ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๑/๕๘๒๗ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๗
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๕๑๑/๓๕๙๑ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๑๐๕.๔/๒๙๖๒
ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗
๕. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๓/๓๗
ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
๖. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๓/๑๓๒๘
ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗
๗. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ด่วนที่สุด ที่ อส ๐๐๐๗(พก๒)/๓๒๘๑ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๗
๘. สำเนาหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ ธปท.ผกฉ.(๗๓) ๑๖๕/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗
๙. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สกช. ๐๔๐๔/๔๔๑
ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐
เรื่อง การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร ให้ทราบ ดังนี้

.....

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๔. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๕. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๖. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๗. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
๙. อัยการสูงสุด
๑๐. ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
๑๑. เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติ
๑๒. ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๘/ ๑๙๕๐

กวด. 30
วันที่ 12. ก.พ. 67
เวลา 9.05

สลด. (eMail)

ส่ง : กวด.

รับที่ : ธ1716/67

9 ก.พ. 2567 เวลา 17.11 น.

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๑๐๕๔ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๙๗๗๗ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑
สิ่งที่ส่งมาด้วย ภาพถ่ายสำเนาคำสั่งกรมบังคับคดี ที่ ๔๐/๒๕๕๐ และคำสั่งกรมบังคับคดี ที่ ๕๐๑/๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร (ธ.ก.ส.) สหกรณ์การเกษตร หน่วยงานภายใต้ ธ.ก.ส. รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี
ของเกษตรกร ดำเนินการแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(รองศาสตราจารย์ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) เสนอ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐
เรื่อง การแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกร มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอ
คณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๔ (๙) เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ
ประกาศตาม (๖)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหานี้สินของ
เกษตรกร มีผลใช้บังคับมาเป็นระยะเวลากว่า ๑๖ ปี และ ธ.ก.ส. ได้ปฏิบัติตามมติดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง
ดังนั้น เพื่อให้ ธ.ก.ส. สามารถปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้ต่อไปตามความเหมาะสมและ
สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานและฐานะทางการเงินของ ธ.ก.ส.
กระทรวงการคลังจึงขอเสนอการทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ดังกล่าว โดยเรื่องนี้
เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) เรื่องที่ขอทบทวนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามมติของคณะรัฐมนตรี ระเบียบ ข้อบังคับ
หรือประกาศตาม (๖)

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบและเห็นชอบตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (รองศาสตราจารย์ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร รวม ๓ ข้อ ดังนี้

๓.๑.๑ ให้ ธ.ก.ส. สหกรณ์การเกษตร หน่วยงานภายใต้ ธ.ก.ส. รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีของเกษตรกรดำเนินการ ดังนี้

๑) เรื่องที่ยังมิได้มีการฟ้องร้อง ให้ชะลอการฟ้องร้องไว้ก่อน

๒) เรื่องที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีและคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ชะลอการบังคับคดีไว้ก่อน

๓) คดีที่มีการบังคับคดีไว้แล้วและจะต้องมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเกษตรกร ให้ชะลอการขายทอดตลาดไว้ก่อน

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวข้างต้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาถึงอายุความในการฟ้องร้องดำเนินคดีและการบังคับคดีประกอบด้วย

๓.๑.๒ ให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (กฟก.) ดำเนินการเจรจากับธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน และนิติบุคคลอื่นที่เป็นเจ้าหนี้ของเกษตรกร เพื่อให้มีการปฏิบัติตามความตกลง (MOU) ที่ได้ลงนามกันไว้แล้ว ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยให้คำนึงถึงการแก้ไขปัญหาหนี้สินและความยากจนของเกษตรกรเป็นสำคัญ

๓.๑.๓ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึง กฟก. และกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน รับไปดำเนินการปรับปรุงกลไกการดำเนินงานเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

๓.๒ การดำเนินการของ ธ.ก.ส.

ธ.ก.ส. ได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ตามข้อ ๓.๑.๑ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยได้วางกรอบแนวปฏิบัติเพื่อให้ส่วนงานในพื้นที่ดำเนินการ ตามบันทึก ที่ ผกม/๘๗๗๓๖ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่อง การงดการดำเนินคดีบังคับคดีและการขายทอดตลาด ดังนี้

๓.๒.๑ ให้อนุมัติดำเนินคดีลูกหนี้เกษตรกร เฉพาะกรณีที่หนี้ใกล้จะขาดอายุความฟ้องร้องดำเนินคดี (อนุมัติก่อนหนี้ขาดอายุความ ๑ - ๒ ปี)

๓.๒.๒ ให้ชะลอการบังคับคดีลูกหนี้เกษตรกร สำหรับคดีที่ศาลมีคำพิพากษาและคดีถึงที่สุดแล้ว กรณีจะบังคับคดียึดทรัพย์สินของลูกหนี้รายใดให้ดำเนินการได้เฉพาะหนี้ที่ใกล้ครบกำหนดระยะเวลาบังคับคดีแล้วเท่านั้น (ดำเนินการเมื่อระยะเวลาบังคับคดีคงเหลือไม่เกิน ๒ ปี)

๓.๒.๓ ให้ชะลอการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเกษตรกร สำหรับคดีที่ได้บังคับคดี (ยึดทรัพย์สิน) ไว้แล้ว ทั้งนี้ เป็นไปตามเงื่อนไขของมาตรา ๒๘๙ (๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่จะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี

๓.๓ ผลกระทบต่อ ธ.ก.ส.

การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ส่งผลกระทบต่อ ธ.ก.ส. โดย ธ.ก.ส. มีคำชี้แจงเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังนี้

๓.๓.๑ ลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือในการชำระหนี้ตามสัญญาและแก้ไขปัญหาหนี้สินตลอดจนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหนี้ขาดหรือจะขาดอายุความ เช่น การจัดทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือการหาหลักประกันเพิ่มเติม เป็นต้น เพราะลูกหนี้เข้าใจตลาดเคลื่อนว่ามติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ห้ามมิให้ ธ.ก.ส. ฟ้องร้อง ดำเนินคดีกับลูกหนี้เกษตรกร และเมื่อ ธ.ก.ส. มีความจำเป็นต้องฟ้องร้องดำเนินคดีกับลูกหนี้เกษตรกรโดยอาศัยเหตุแห่งอายุความ จึงทำให้ลูกหนี้บางส่วนเกิดความไม่พอใจและมีปัญหากระทบกระทั่งกับ ธ.ก.ส. เรื่อยมา

๓.๓.๒ ในการฟ้องหรือบังคับคดี ลูกหนี้ หรือสมาชิก กฟก. จะมีหนังสือขอให้ ธ.ก.ส. ชะลอการฟ้อง หรือชะลอการบังคับคดีออกไปอย่างไม่มีกำหนดระยะเวลา โดยเฉพาะในคดีที่มีการบังคับคดีไปแล้ว เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีประกาศขายทอดตลาด ลูกหนี้ หรือสมาชิก กฟก. จะมีหนังสือขอให้ ธ.ก.ส. งดการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ทำให้ ธ.ก.ส. จำเป็นต้องงดการขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปอย่างไม่มีกำหนดตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ประกอบกับคำสั่งกรมบังคับคดีที่ ๔๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เรื่อง การบังคับคดีเกษตรกร ที่กำหนดให้กรณีที่ ธ.ก.ส. ของการบังคับคดีโดยมีหนังสือแสดงความยินยอมของเกษตรกรลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งอนุญาตตามระยะเวลาที่ขอ ส่งผลให้ไม่สามารถขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ได้ ทั้งยังไม่สามารถยึดทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ เนื่องจากยังไม่อาจขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๐ ประกอบคำสั่งกรมบังคับคดี ที่ ๕๐๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗ (สิ่งที่ส่งมาด้วย)

๓.๓.๓ การชะลอการฟ้องร้องดำเนินคดี การบังคับคดี และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเกษตรกร ทำให้การใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลของ ธ.ก.ส. ต้องใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้ลูกหนี้ต้องรับภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะภาระดอกเบี้ยที่เกิดจากสัญญาและคำพิพากษา ยิ่ง ธ.ก.ส. ชะลอการใช้สิทธิทางศาลออกไปนานเท่าใด ลูกหนี้ก็จะต้องรับภาระดอกเบี้ยมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งในกรณีนี้ศาลเคยมีคำวินิจฉัยว่า การที่ธนาคารปล่อยให้ระยะเวลาล่วงเลยเนิ่นช้าก่อนมาใช้สิทธิทางศาลเป็นการเอาเปรียบและสร้างภาระเกินสมควรสำหรับลูกหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ต้องรับภาระทั้งดอกเบี้ยปกติและดอกเบี้ยผิดนัด จนอาจกลายเป็นการแสวงหาประโยชน์อันไม่เป็นธรรมแก่ลูกหนี้

๓.๓.๔ การชะลอการฟ้องร้องดำเนินคดี การบังคับคดี และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเกษตรกร ทำให้ ธ.ก.ส. มีความเสี่ยงเนื่องจากไม่สามารถบังคับหลักประกันได้อย่างเต็มที่ หรือทำให้หลักประกันได้รับความเสียหาย รวมถึงกรณีที่ไมอาจบังคับเอากับทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้และผู้ค้ำประกันได้ ดังนี้

๑) หลักประกันจำนองมักได้รับความเสียหายหรือเปลี่ยนแปลง เช่น การถูกบุกรุก การเวนคืนถูกประกาศเป็นพื้นที่เขตป่าสงวน ถูกแปรสภาพเป็นบ่อน้ำ ซึ่งทำให้มูลค่าของหลักประกันลดลง

๒) หลักประกันที่เป็นบุคคล เช่น การค้ำประกัน ลูกหนี้ร่วม โดยบุคคลดังกล่าวอาจเสียชีวิต ป่วย ทุพพลภาพ อพยพย้ายถิ่นออกนอกพื้นที่ นอกจากนี้บุคคลดังกล่าวยังอาจก่อหนี้สินภายนอกจนเกินความสามารถที่จะชำระหนี้ได้ทุกเมื่อ

๓) ทรัพย์สินของลูกหนี้และผู้ค้ำประกัน ธ.ก.ส. อาจบังคับชำระหนี้ได้ มักถูกเจ้าหนี้ภายนอกบังคับชำระหนี้ไปก่อนที่ ธ.ก.ส. จะสามารถดำเนินการฟ้องร้องบังคับคดีได้

๔) ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ ธ.ก.ส. ได้ยึดไว้แล้ว ต่อมาเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาบังคับคดี อาจมีการเสื่อมถอยด้อยค่า ทำให้ ธ.ก.ส. ไม่สามารถยึดทรัพย์สินลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพิ่มเติมได้อีก

๓.๓.๕ มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีผลใช้บังคับมาเป็นระยะเวลากว่า ๑๖ ปี โดยสำนักงาน กพก. และหน่วยงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีภารกิจในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร ได้ใช้ประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรมาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้ว แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ไม่สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้ ในทางตรงกันข้ามกลับก่อให้เกิดผลกระทบตามมาอีกหลายประการ

๓.๓.๖ การกล่าวอ้างมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวอาจเป็นช่องทางให้บุคคลภายนอกแสวงหาผลประโยชน์จากลูกหนี้เกษตรกรโดยมิชอบ เช่น การเรียกร้องเงินจากเกษตรกรเพื่อเข้าโครงการปลดหนี้ โดยหลอกลวงว่า จะมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาชำระหนี้แทนเกษตรกร หรือการเรียกร้องเงินจากเกษตรกรเพื่อดำเนินการเจรจาต่อรองกับสถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นต้น

๓.๓.๗ ส่งผลกระทบต่อวินัยทางการเงินของลูกหนี้เกษตรกร เนื่องจากลูกหนี้ไม่มีเหตุจูงใจที่จะต้องชำระหนี้ให้เสร็จสิ้น เพราะเห็นว่า ธ.ก.ส. ไม่อาจที่จะบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ได้ ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สามารถไปก่อหนี้กับเจ้าหนี้ภายนอกเพิ่มเติมได้อีก นอกจากนี้ยังอาจทำให้ลูกหนี้ชั้นดีรายอื่น ๆ นำไปเป็นแบบอย่างจนทำให้กระทบต่อระบบการเงินการคลังของประเทศได้

๓.๓.๘ ลูกค้าเงินฝากขาดความเชื่อมั่นในระบบการบริหารจัดการสิทธิเรียกร้องของ ธ.ก.ส. เนื่องจากกังวลว่าเงินฝากที่นำไปปล่อยสินเชื่อ อาจไม่ได้รับชำระหนี้คืน เพราะ ธ.ก.ส. ไม่อาจบังคับเอากับหลักประกันของลูกหนี้และทรัพย์สินของลูกหนี้ได้

๓.๓.๙ เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับ ธ.ก.ส. ในการติดตามดูแลรักษาทรัพย์สินที่ถูกยึดทรัพย์บังคับคดี หรือทรัพย์สินที่จะต้องยึดทรัพย์บังคับคดี จนทำให้พนักงานไม่สามารถปฏิบัติงานด้านอื่นที่เป็นงานสร้างรายได้ให้แก่ ธ.ก.ส. ได้อย่างเต็มที่

๓.๓.๑๐ ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก ธ.ก.ส. ไม่สามารถใช้สิทธิทางศาลได้อย่างเต็มที่ โดย ธ.ก.ส. มีจำนวนดอกเบี้ยยค้างชำระเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เนื่องจากไม่สามารถขายทอดตลาดทรัพย์สินของเกษตรกรได้ จึงไม่มีโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้จากการบังคับคดี นอกจากนี้ การชะลอการใช้สิทธิทางศาล ทำให้องค์การต้องมีการตั้งสำรองหนี้สูญ และมีค่าเสียโอกาสทางธุรกิจเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

๓.๔ เพื่อแก้ไขปัญหาและป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับ ธ.ก.ส. ตามที่กล่าวในข้อ ๓.๓ กระทรวงการคลังขอเสนอการทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร โดยขอเสนอปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐

จาก

“๑. ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การเกษตร หน่วยงานภายใต้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีของเกษตรกร ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ เรื่องที่ยังมิได้มีการฟ้องร้อง ให้ชะลอการฟ้องร้องไว้ก่อน

๑.๒ เรื่องที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีและคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ชะลอการบังคับคดีไว้ก่อน

๑.๓ คดีที่มีการบังคับคดีไว้แล้วและจะต้องมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเกษตรกร ให้ชะลอการขายทอดตลาดไว้ก่อน

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวข้างต้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาถึงอายุความในการฟ้องร้องดำเนินคดีและการบังคับคดีประกอบด้วย”

เป็น

“๑. ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การเกษตร หน่วยงานภายใต้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีของเกษตรกรดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ เรื่องที่ยังมิได้มีการฟ้องร้อง ให้ชะลอการฟ้องร้องไว้ก่อน เว้นแต่ กรณีที่นั้นจะขาดอายุความฟ้องร้องหรือไม่สามารถแก้ไขเพื่อให้หนี้ขาดอายุความโดยวิธีอื่นได้

๑.๒ เรื่องที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีและคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ชะลอการบังคับคดีไว้ก่อน เว้นแต่กรณีที่ลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลได้ และไม่สามารถเจรจาแก้ไขหนี้ร่วมกันกับสถาบันการเงินได้ ให้ดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาต่อไป

๑.๓ คดีที่มีการบังคับคดีไว้แล้วและจะต้องมีการขายทอดตลาดทรัพย์สินของเกษตรกร ให้ชะลอการขายทอดตลาดไว้ก่อน เฉพาะกรณีที่ยังไม่พ้นระยะเวลาบังคับคดีเท่านั้น โดยเมื่อมีการชะลอการขายทอดตลาดแล้วจะต้องมีอายุบังคับคดีคงเหลือไม่น้อยกว่า ๓ ปี

ทั้งนี้ ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีของเกษตรกรดังกล่าวข้างต้น สามารถกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีปฏิบัติในการดำเนินการตามข้อ ๑.๑ - ๑.๓ ข้างต้นได้ โดยพิจารณาถึงสภาพปัญหาของลูกหนี้เกษตรกรแต่ละรายเป็นสำคัญ”

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

ธ.ก.ส. สามารถปฏิบัติงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยยังคงไว้ซึ่งเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวที่ต้องการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๗. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ดังนี้

“๑. ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การเกษตร หน่วยงานภายใต้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีของเกษตรกรเร่งรัดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ (เรื่อง การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร) ข้อ ๑ ต่อไป ทั้งนี้ มอบให้กระทรวงการคลังรับไปประสานขอความร่วมมือสมาคมธนาคารไทยและสถาบันการเงินต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ข้างต้นด้วย

...

๔. โดยที่การชะลอการดำเนินคดีและบังคับคดีเป็นขั้นตอนตามกระบวนการยุติธรรมและในแต่ละขั้นตอนอยู่ในอำนาจของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย จึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตามความเหมาะสมในแต่ละกรณีต่อไป

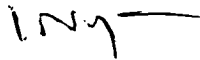
๕. การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ดังนั้น ให้ทุกส่วนราชการกำกับดูแลให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่แก้ไขเพิ่มเติมนี้โดยเคร่งครัด ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ”

๘. ข้อเสนอกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจาก ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง จึงมีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ เรื่อง การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร โดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น เพื่อให้ ธ.ก.ส. สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ตรงตามเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยไม่กระทบต่อฐานะทางการเงินของ ธ.ก.ส. และมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ในการนี้ กระทรวงการคลังจึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นกับ ธ.ก.ส. โดยให้ถือใช้ข้อความตามที่ปรับปรุงแล้วในข้อ ๓.๔ แทนข้อความเดิมตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐา ทวีสิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กองนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๒๙ (กุสุมา)

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ kusumak@fpo.go.th